

АНАЛІЗ СТАНУ ВІТЧИЗНЯНОГО ФАРМАЦЕВТИЧНОГО РИНКУ ІНГІБІТОРІВ ПРОТОННОЇ ПОМПИ

Пустовіт А.Ю., Слободянюк М.М.,

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

archie.justified@gmail.com

Однією із найбільш **актуальних** проблем сучасної гастроентерології є високоякісне та ефективне лікування виразкової хвороби шлунку та 12-палої кишки. З кожним роком частота випадків цього захворювання збільшується (10-15 % усього дорослого населення), та все частіше зустрічається у молодому та дитячому віці. У випадках неправильно наданої фармакотерапії, низькій комплаєнтності, відповідно збільшується імовірність виникнення ускладнень, хірургічних втручань, інвалідності та онкологічних захворювань шлунково-кишкового тракту. На сучасному етапі розвитку медицини, лікарськими засобами (ЛЗ) препаратами першої лінії при медикаментозній терапії кислотозалежних захворювань є інгібітори протонної помпи (ІПП), які окрім того визнані найбільш безпечними та ефективними ЛЗ.

Метою нашої роботи є аналіз сучасного стану вітчизняного фармацевтичного ринку ЛЗ ІПП та оцінка забезпечення фармацевтичної допомоги населення цими ЛЗ.

При цьому, нами були використані сучасні **методи** маркетингових досліджень, статистичний, системно-логічний та порівняльний методи.

Відповідно до міжнародної класифікаційної системи АТС (Anatomic-Therapeutic-Chemical Classification System) Всесвітньої організації охорони здоров'я, ІПП відносяться до групи А02ВС, та налічують шість підгруп лікарських засобів, відповідно до активного фармацевтичного інгредієнта, який вони вміщують: А02ВС01 – «Омепразол», А02ВС02 «Пантопразол», А02ВС03 «Лансопразол», А02ВС04 – «Рабепразол», А02ВС05 «Езомепразол», А02ВС06 «Декслансопразол». Крім того, існують комбінації ІПП із іншими діючими речовинами. До них відносяться комбінації омепразолу і домперидону із різними співвідношеннями активних фармацевтичних інгредієнтів (1:1, 2:3). На фармацевтичному ринку ця група, яка отримала АТС-код А02ВС51, представлена трьома ЛЗ – Омез® Д капс. № 30, Омез® ДСР капс. 3 модифікованим вивільненням № 30, Лімзер капс. № 10, № 10х3, № 10х10. Усі три лікарські засоби імпортуються в Україну із Індії.

Аналіз реєстрації ЛЗ ІПП в Україні станом на 01.03.2017 виявив 119 позицій ЛЗ, серед яких 38,6 % займають ЛЗ групи пантопразолу, 23,5 % – омепразолу, 21,8 % – езомепразолу, 10,1 % – рабепразолу, 4,2 % – лансопразолу та лише 1,7 % – декслансопразолу. Однак, на фармацевтичному ринку України присутніми були всього 70 ЛЗ ІПП (58,8% від усіх зареєстрованих). Найбільшу частку ринку за даними «Моріон» займає пантопразол – 35,7 %, решта ЛЗ ІПП займають наступну частку ринку: омепразол – 28,6 %, езомепразол – 15,7 %, рабепразол – 12,9 %, лансопразол – 4,3 %, декслансопразол – 2,9 %. У загальній вибірці ІПП, співвідношення вітчизняних ЛЗ до іноземних складає майже 1:6 (15,7 % ЛЗ вітчизняного виробництва та 84,3 % – іноземного відповідно), зок-

рема вся група препаратів езомепразолу та дексланзопразолу представлена виключно ЛЗ іноземного походження. Серед ЛЗ іноземного виробництва переважають індійські ЛЗ, котрі займають 32,2 % та словенські – 18,6 % від усіх ІПП вироблених закордоном. Решта імпортованих ЛЗ представлена країнами-виробниками, котрі займають наступну відносну частку ринку: Ізраїль – 6,8%, Німеччина, Мальта, Туреччина та Швеція – по 5,1 %, Греція, Великобританія, Російська Федерація, Австралія, США та Чеська Республіка – по 3,4 %, та Республіка Білорусь – 1,7 %. За лікарською формою серед ЛЗ ІПП на вітчизняному фармацевтичному ринку наявні таблетки, капсули та порошки для приготування ін'єкційних розчинів, які зазвичай являють собою ліофілізат. Вони займають наступну частку ринку: таблетки – 35,7 %, капсули – 41,4 %, порошки (ліофілізати) для приготування ін'єкційних розчинів – 22,9 %.

Висновок. Проаналізувавши ринок ЛЗ групи A02BC, можна зробити висновок, що серед зареєстрованих в Україні, на фармацевтичному ринку присутніми є майже вдвічі менша їх кількість, переважно ЛЗ іноземного походження, серед яких домінуючими є ЛЗ засоби виробництва Індії. Відповідно до клінічного протоколу лікування пептичної виразки шлунку, ІПП є обов'язковими ЛЗ медикаментозної терапії, а велика кількість позицій на ринку ускладнює оптимальний вибір лікаря та провізора при відпуску цих ЛЗ, які у свою чергу мають різну цінову характеристику. Тому, подальше проведення маркетингових, соціологічних та фармакоекономічних досліджень цієї групи препаратів є перспективним з метою деталізації стану фармацевтичного ринку ЛЗ в умовах переходу України на референтне ціноутворення.